

Br. Larssons Grustag

Information till allmänheten
Järlöv Bergtäkt

Inledning

Br. Larssons Grustag AB bedriver sådan verksamhet i bergtäkten Järlöv 7:6 att de omfattas av den lägre kravnivån i lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, även kallad Sevesolagen. Verksamheten omfattas av lagstiftningen på grund av att bolaget använder mer än 10 ton sprängämne vid ett och samma tillfälle. I Sevesolagen med tillhörande förordningar finns det bland annat krav på att informera allmänheten om risker i verksamheten.

Lokalisering

Järlöv Bergtäkt ligger i ett skogsområde nordost om Veddige i Varbergs kommun. Se karta nedan.

Verksamhetsbeskrivning

Br. Larssons Grustag AB producerar förädlade bergmaterialprodukter till bygg- och anläggningsmarknaden. Produktionen innefattar bland annat losshållning, krossning och maskinhantering av bergmaterial. Brytning av berg sker genom sprängning.

Br. Larssons Grustag

Som ett led i produktionen sker borrhning och sprängning av fast berg.

Sprängningsarbetet genomförs av en underentreprenör som arbetar dagligen med att genomföra sprängningar på olika platser i landet. Processen börjar med att berget som skall sprängas besiktigas av borrh- och sprängpersonal. Med ledning av tidigare utförda sprängningar på platsen samt uppgifter om avstånd till närmast liggande byggnader planeras borrhnings- och sprängningsarbetet. Hänsyn tas bland annat till påverkan på omgivningarna från vibrationer och kastrisker.

Inget sprängämne förvaras kontinuerligt i bergtäkten, utan den dag sprängningen ska genomföras anländer komponenterna för att tillverka sprängämnet till platsen. Sprängmedlets olika komponenter är var för sig icke-explosiva, och det föreligger ingen risk för explosion vid transport eller hantering. Inför att sprängningen ska genomföras blandas de olika komponenterna samman nere i borrhålet. Därefter förgasas blandningen i borrhålen och det är först då blandningen har känsliggjorts till ett explosivt sprängämne. Även i denna form är det relativt okänsligt mot friktion, stötar och slag. Sprängämnet är explosivt under en kort tid före själva sprängningen genomförs. För att starta sprängningen används särskilda sprängkapslar eller tändare.

Beskrivning av de farliga ämnen som hanteras och risker

Inom anläggningen hanteras sprängämnen och diesel.

Sprängämnen är ammoniumbaserade och klassas som explosiva under den korta period då de är sammanblandade och har förgasats.

Komponenterna till sprängämnet kan också ge lungskador vid förtäring samt att kontakt med brännbart material kan orsaka brand.

En olycka i samband med laddning och sprängning då sprängmedlet är aktiverat kan leda till en **oavsiktlig kraftig explosion**. Vid en sådan oavsiktlig detonering kan stötvåg och stenkast orsaka personskador och materiella skador inom ett stort avstånd från platsen för sprängning. Risker för explosion har bedömts som liten eftersom de olika beståndsdelarna i sprängämnet blandas strax innan sprängning och att det mellan sprängstillfällena inte hanteras någon explosiv vara på området. Täkten och dess omedelbara närhet utryms innan varje sprängning.

Ett läckage av sprängämne/petroleumprodukt i samband med transport eller hantering av produkter vid laddning och sprängning kan orsaka negativa följder på mark och ytvatten på grund av sprängmedlets höga innehåll av kväve. Exempelvis kan ett utsläpp i recipienten (bäck eller dike) direkt skada vattenlevande organismer samt bidra till övergödning.

Diesel klassas som brandfarligt men är relativt svårt att antända. Om det antänds finns risk för en brand med relativt hög effektutveckling. Dieseln är lokaliserad så att den inte ska sprida en brand vidare till andra byggnader i bergtäkten. Dieseln förvaras i låsta besiktigade tankar.

Diesel är cancerframkallande och vid förtäring kan det vara dödligt om det kommer ner i luftvägarna. Små mängder räcker för att förorena dricksvatten, en deciliter av diesel eller eldningsolja räcker till att förorena tiotusen kubikmeter vatten. Utsläpp som sprids till mark, grundvatten eller vattendrag orsakar miljöskador, framförallt för vattenlevande organismer och kan ge skadliga långtidseffekter i miljön.

Br. Larssons Grustag

Hur allmänheten varnas och hur man bör agera vid en eventuell olycka i bergtäkten

Allmänheten uppmanas att så väl vid daglig verksamhet som vid olyckshändelse respektera givna anvisningar samt avspärningar. Vid explosion eller fara för sådan ska personer i närheten om möjligt skyndsamt lämna området alternativt vid tidsbrist söka skydd inomhus med stängda fönster.

Om en olyckshändelse skulle inträffa kommer räddningstjänsten att larmas. Räddningsarbetet på plats leds av räddningsledaren, som till sin hjälp har personal och experter från företaget. Vid en räddningsinsats är det viktigt att följa räddningspersonalens anvisningar. Om olyckshändelsen bedöms vara så pass allvarlig att boende i omgivningen riskerar att påverkas, kommer räddningstjänsten gå ut med ett "Viktigt meddelande till allmänheten" (VMA). För mer information om VMA se följande sida <https://www.krisinformation.se/detta-gor-samhallet/vad-ar-en-kris/vma-sa-varnas-allmanheten>

Om du nås av ett VMA ska du följa de uppmaningar som ges, vanligtvis innebär det att du ska gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation. Följ också händelsen i Sveriges Radio P4 eller på Krisinformation.se. Ring 113 13 (SOS Alarms informationsnummer) om du har frågor eller vill veta mer.

Tillsyn

Tillsyn av verksamheten enligt Sevesolagen utövas av Länsstyrelsen i Hallands län. För att få mer information om senaste tillsynsbesöket, eller mer uppgifter om tillsynen och den aktuella tillsynsplanen tas kontakt med Länsstyrelsen. De nås via mail på halland@lansstyrelsen.se eller på telefonnummer 010 - 224 30 00.

Information och kontaktuppgifter

För frågor eller mer information kan kontakt tas med nedan angiven kontaktperson.

Verksamhetsutövare:	Br. Larssons Grustag AB
Kontaktperson:	Anders Larsson, VD
Adress:	Järlöv, 432 66 Veddige
Telefon:	0340-30252
E-post:	info@brlarsson.se